

## Két kérdés

Időpont: Szentháromság utáni 18. vasárnap, 1956. szeptember 30.

Alapige: Máté 22,34-46.

*A farizeusok pedig, hallván, hogy a sadduceusokat elnémította vala, egybegyűlének; És megkérde őt közülök egy törvénytudó, kísértvén őt, és mondván: Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben? Jézus pedig monda néki: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez az első és nagy parancsolat. A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták. Mikor pedig a farizeusok összegyülekezének, kérdezé őket Jézus, Mondván: Miképen vélekedtek ti a Krisztus felől? kinek a fia? Mondának néki: A Dávidé. Monda nékik: Miképen hívja tehát őt Dávid lélekben Urának, ezt mondván: Monda az Úr az én Uramnak: Ülj az én jobb kezem felől, míglen vetem a te ellenségeidet a te lábaid alá zsámolyul. Ha tehát Dávid Urának hívja őt, mi módon fia? És senki egy szót sem felelhet vala néki; sem pedig nem meri vala őt e naptól fogva többé senki megkérdezni.*

Kérdésekről szól a mai ige. Minden kérdés annyit ér, amilyen mélyről jön s amennyire sorsdöntő a felelet, melyet reá várunk.

Két kérdésről szól a mai ige. Az egyiket emberek teszik fel Jézusnak, a másikat Jézus kérdezi az emberektől.

### 1. Az emberek által Jézusnak feltett kérdés ez: Melyik a nagy parancsolat a törvényben?

Egy farizeus törvénytudó veti fel. Látszólag igen tiszteletreméltó, Jézushoz illő és fontos kérdés. Isten tízparancsolatát ugyanis a farizeusok 613 rendelkezésre bontották fel. Ebből 248 parancs, 365 pedig tilalom. A parancsok száma állítólag egyezik az emberi tagok számával, a tilalmaké pedig az év napjainak számával. Ez a rendelkezéserdő olyanná tette az életet a törvénytisztelő és Isten akaratát kereső ember számára, mintha örök lelki aknamezőn járna. Sosem tudta, mikor lép rá valami tilalomra s ha rálépett, akkor jött a robbanás: a lelkiismereti furdalás, Isten kiengesztelésének keresése, a tisztulási ceremóniák. Ez a mindent szabályozni akaró törvénymagyarázat elvette az élet szabadságát, örömét, paragrafusok drótfajain rángatott bábukká tette az embereket. Nem csoda, hogy ebből a vadonból szeretett volna szabadulni az ember s megpróbálta legalább fontossági sorrendbe állítani a parancsolatokat és tilalmakat s így kirostálni belőlük a kevésbé fontosakat.

„Melyik a nagy parancsolat a törvényben?” Ha ez a kérdés mélyről jön és őszinte, akkor az üdvözítő emberi cselekedet után való kérdezősködés. Erre Jézus mindig a törvény összetörő követelésével felel. Leegyszerűsíti a törvényt a szeretet parancsára. Megkönnyebbülve hallja az ember, hiszen – gondolja – szeretni könnyű. Szeretni tud a tipegő kisgyermek, meg a tehetetlenül üldögélő aggastyán is. Azután az így leegyszerűsített törvényt egyszerre elmélyíti szédítő mélységűvé. Szeretni könnyű, de ki tudná Istent teljesen szeretni, teljes szívből, teljes lélekből és teljes elméből? Úgy, hogy senki és semmi más számára ne jusson hely a szívemben, lelkemben és elmémben. Ki tud ilyen, Isten szerelmével megtelített ember lenni? Ki tud minden és mindenki mást csak Istenért és Istenen keresztül szeretni? Önmagamat is, meg a felebarátomat is? Nincs erre a kérdésre más felelet, csak ez: Senki, én sem. Üdvösséget szerző emberi cselekedet nincs, nekünk csak kárhozatot szerző cselekedeteink vannak.

A keresztyéneknél is jelentkezik ez a kérdés; nálunk ez a fogalmazása: Mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerjem? Az üdvözítő emberi cselekedet után való kérdezősködés nálunk a hitetlenség kérdése. Azt mutatja, hogy nem hiszünk abban, hogy a kereszten minden elvégeztetett s hogy engem elveszett és elkárhozott embert, a bűn foglyát, Jézus megváltott vérével. Magunk akarunk valamit cselekedni, nem pedig kegyelemből hit által üdvözülni. Lehet, hogy talán nem akarjuk kiérdemelni a mennyországot – ennyire azért mégis csak vagyunk evangélikusok –, de ki akarjuk érdemelni a kegyelmet. Elfelejtjük, hogy a kegyelem kiérdemelhetetlen, hiszen épp azért kegyelem és nem fizetés.

A farizeusoknál a Jézusnak feltett kérdés sokszor nem az üdvözítő emberi cselekedet után való kérdezősködés volt, hanem egyszerű vezetés-kérdés. Tudni szeretnék, hogy Istennek mi az akarata az élet egyszerű kérdéseiben is. Isten vezető akaratának megismerése nem egyszerű dolog. Van úgy, hogy olyan világosan megmutatja vezetését, hogy a bolond sem tévedhet el rajta /Ézs. 36,8./, rendszerint azonban meg kell küzdeni érte. Nem lehet elmechanizálni. Igeolvasás, imádkozás, lelki testvérekkel való együtt-tusakodás között bontakozik ki és sokszor nagyon lassan tisztul fel a ködfátyol a szemünkről, míg felismerjük az Úr akaratát. Az Isten akaratát kereső farizeusok meg akarták takarítani maguknak az Isten akaratának meglátásáért végzendő tusakodást s valami lexikonszerű útmutatót szerettek volna, melyben minden elképzelt lehetőségre azonnal megvan Isten pontos és félreérthetetlen válasza.

Ma is sokszor molesztáljuk Jézust ilyen kérdésekkel. Ügyvédet csinálunk belőle, aki ismerője a törvénynek, jártas a paragrafusok labirintusában s akihez elmehetünk minden ügyes-bajos dolgunkban ügyvédi tanácsot kérni.

A mai szent leckében azonban a farizeus kérdése mögött nem az Isten akaratát kereső s az engedetlenségtől féltő ember szorongása van, hanem egy kísértés. /35. v./ Fogós kérdésnek szánja. Tört akar vele vetni Jézusnak.

Ha nekünk nincsenek is ilyen vesztő-szándékú kérdéseink Jézushoz, de azért mi is molesztáljuk Őt sokszor olyan kérdésekkel, melyek istenkísértő kérdések. Ilyen például a kíváncsiság kérdése. Mikor Jézus a Genezáret tavánál megjövendöli Péter vértanú halálát, Péter hátratekintve meglátja Jánost s ezt kérdezi Jézustól: „Uram, ez pedig mint lészen?” Jézus ezt a kérdést a kíváncsiság kérdésének, molesztáló kérdésnek tekinti és így felel reá: „Ha akarom, hogy ő megmaradjon, amíg eljövök, mi közöd hozzá? Te kövess engem!” /Ján. 21,21-22./ A kíváncsiskodás kérdését Jézus keményen visszautasítja.

De ugyanígy visszautasítja a számonkérés kérdését is, mert az is kísértő és molesztáló kérdés. A mennybemenetel napján értetlenül állnak a tanítványok Jézus előtt. Nem tudják megérteni, hogyan mehet el dolgavégezetlenül e földről. Számon is kéri Tőle: „Uram, avagy nem ez időben állítod-é helyre az országot Izraelnek?” Jézus így utasítja vissza a számon kérő kérdést: "Nem a ti dolgotok tudni." /Ap. csel. 1,6-7./

Ne molesztáld Jézust a hitetlenség, az ügyvédi tanácskérés, a kíváncsiskodás és a vizsgáztató számonkérés kérdéseivel! Inkább alázd meg magad, mert te is épp oly jól tudod, mint én, hogy ezek mögött a kérdések mögött rendszerint a vonakodó és kibúvót kereső engedelmesség, vagy teljes engedetlenség van.

## 2. A másik kérdés, amit Jézus tesz fel az embernek, ez: „Miképpen vélekedtek ti a Krisztus felől?” /42. v./

Ez a kérdés nem törnek szánt kísértő kérdés, még csak nem is megszegyenítés végett feladott vizsgáztató kérdés, hanem ez az élet legnagyobb kérdése. Ez az egy szükséges dolog.

Ezen dől el a boldogságom. Mikor Jézus Cezárea Filippinél ezt a kérdést megtárgyalja tanítványaival, megkérdi tőlük, kinek mondják Őt az emberek s mikor a tanítványok hűségesen beszámolnak arról, hogy miket hallottak az emberektől, Jézus egyenesen nekik szegi a kérdést: „Ti pedig kinek mondotok engem?” Erre mondja el Péter a nagy hitvallást: „Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.” Ezt a hitvallást dicséri meg Jézus ezekkel a szavakkal: „Boldog vagy Simon, Jónának fia.” /Máté 16,13-17./ Nemcsak Péter boldogsága dől el ezen a kérdésen, hanem az enyém is. Aki hiszi, hogy Jézus Istennek Fia, Megváltó, az tudja, hogy Isten szeret s ez boldoggá teszi még akkor is, ha csupa boldogtalanító körülmény közepette él.

Ezen a kérdésen dől el az egyház léte is. Ugyanennél a beszélgetésénél mondja el Jézus, hogy erre a kősziklára, erre a hitre építi fel anyaszentegyházát és akkor a pokol kapui sem

vesznek rajta diadalmat. /Máté 16,18./ Amíg az egyház ezt a hitet vallja és vállalja, addig rátörhet a pokol minden hada, belekerülhet ellenséges világnézetek pergőtüzébe, hatalmaskodhatnak felette börtönnel, gályával, máglyával, nem tudnak rajta diadalmaskodni. De ha lelép az egyház ennek a hitnek sziklafundamentumáról, támogathatja e világ minden hatalmassága, bőségszaruból ömölhet felé arany és hatalom, menthetetlenül elpusztul, mert nem egyház többé.

Ezen a kérdésen dől el az üdvösségem is. Ez az egyetlen kérdés az ítélet napján. Így vallotta Péter apostol is a főtanács előtt: „Nincsen senkiben másban üdvösség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nekünk megtartatnunk.” /Ap. csel. 4,12./

Erre a nagy kérdésre a feleletet itt kell megadni e földön. A mai szent lecke is rámutat azonban arra, hogy a Krisztus-kérdésre lehet olyan feleletet is adni, mely biblikus ugyan, de mégsem igaz, vagy csak félig igaz. A farizeusok is biblikus feleletet adnak rá. Dávid fiának mondják. Jézus máskor másoktól el is fogadja a Dávid fia megszólítást, itt azonban nem elégszik meg vele. Rámutat arra, hogy Krisztus, a Megváltó, nemcsak fia Dávidnak, hanem Ura is. Ez a teljes bibliai igazság, a másik csak féligazság. Vallod-e, hogy Jézus a Krisztus, Istennek Fia, aki irántunk érzett szánalomból emberré lett, Dávid sarjából született, bűneinket magára vette, elszenvedte érettünk és helyettünk azoknak büntetését, a Benne hívőket vérevel fehérre mossa s ezzel Urunkká lesz, hogy mint megkegyelmezett bűnösök az Ő országában Ő alatta éljünk és Neki szolgáljunk?

Lehet, hogy az ajkad helyesen, biblikusan felel, mint a farizeusok. Lehet, hogy még helyesebben, mert Te már az egész igazságot ismered Jézusról. Jézus azonban tovább faggat: Mit felelsz az életeddel erre a kérdésre? Meg tudod-e mutatni a hitedet a cselekedeteidből? Meglátszik-e rajtad, hogy Megváltód van neked? Látja-e a világ, hogy megváltott ember vagy?

Lehet, hogy te is kérdésekkel jöttél ma a templomba. Lehet, hogy őszinték, de lehet, hogy csak fontoskodók a kérdéseid. Akár ilyenek, akár olyanok, hagyd most a kérdéseidet! Nem fontosak. Ellenben fontos az, hogy nézz szemébe annak a kérdésnek, amit Jézus ma neked is feltesz: Miképpen vélekedsz Krisztus felől? Ámen.